

Referanser

- Abbing, H. (2002). *Why are artists poor? The exceptional economy of the arts*. Amsterdam University Press.
- Abrahamsen, B. (2008). Profesjoner og karrierer. I A. Molander & L. I. Terum (Red.), *Profesjonsstudier* (s. 333–351). Universitetsforlaget.
- Aksdal, E. (2008). Kjønnfordelingen i søkning og opptak ved Institutt for musikk, NTNU – med spesielt fokus på jazzutdanningen. I A. Kvalbein & A. Lorentzen (Red.), *Musikk og kjønn – i utakt?* (s. 121–136). Norsk kulturråd.
- Alvesson, M. & Sköldberg, K. (1994). *Tolkning och reflektion: Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Studentlitteratur.
- Alwin, D. F. & McCammon, R. J. (2004). Generations, cohorts, and social change. I J. T. Mortimer & M. J. Shanahan (Red.), *Handbook of the Life Course* (s. 23–49). Springer.
- Andersen, H. & Kaspersen, L. B. (2013). Klassisk og moderne samfundsteori – en indledning. I H. Andersen & L. B. Kaspersen (Red.), *Klassisk og moderne samfundsteori* (5. utg., s. 11–33). Hans Reitzels Forlag.
- Angelo, E. (2012). *Profesjonsforståelser i instrumentalpedagogiske praksiser* [Doktoravhandling, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet]. NTNU Open. <http://hdl.handle.net/11250/270300>
- Angelo, E. (2014). Kunstner eller lærer? Et illustrerende profesjonsdilemma i det musikk- og kunstpedagogiske landskapet. I E. Angelo & S. Kalsnes (Red.), *Kunstner eller lærer? Profesjonsdilemmaer i musikk- og kunstpedagogisk utdanning* (s. 21–41). Cappelen Damm Akademisk.
- Angelo, E. & Kalsnes, S. (2014). *Kunstner eller lærer? Profesjonsdilemmaer i musikk- og kunstpedagogisk utdanning*. Cappelen Damm Akademisk.
- Antikainen, A. & Komonen, K. (2003). Biography, life course, and the sociology of education. I C. A. Torres & A. Antikainen (Red.), *The international handbook on the sociology of education* (s. 143–159). Rowman & Littlefield.
- Arder, N.-K. (1996). *Sangeleven i fokus*. Ad Notam Gyldendal.
- Aristoteles. (1999). *Den nikomakiske etikk*. Bokklubben Dagens Bøker.
- Arnesen, C. Å., Waagene, E., Hovdhaugen, E. & Støren, L. A. (2014). *Spill på flere strenger: Kandidatundersøkelse blant personer utdannet i skapende og utøvende musikk* (NIFU-rapport 10/2014). Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning. <http://hdl.handle.net/11250/280115>

- Arnold, D. (1988). Music at the 'Ospedali'. *Journal of the Royal Musical Association*, 113(2), 156–167. <https://doi.org/10.1093/jrma/113.2.156>
- Aslaksen, E. K. (2004). *Ung og lovende: Unge kunstnere – erfaringer og arbeidsvilkår*. Abstrakt forlag.
- Aune, S. H. (1995). *Muterende stemmer: Sangundervisning med gutter i stemmeskifte*. Solum forlag.
- Aune, S. H. (2003). *Om sangpedagogikk*. Tapir Akademisk Forlag.
- Aakvaag, G. C. (2008a). Klasseanalyse på hell? *Sosiologi i dag*, 38(3), 72–103. <http://ojs.novus.no/index.php/SID/article/view/950>
- Aakvaag, G. C. (2008b). *Moderne sosiologisk teori*. Abstrakt forlag.
- Aakvaag, G. C. (2013). Farvel til gullaldersosiologien. *Sosiologisk tidsskrift*, 21(4), 374–395. https://www.idunn.no/st/2013/04/farvel_til_gullaldersosiologien
- Aakvaag, G. C. (2014). Naturens gjenkomst. *Samtiden*, 22(4), 72–83. https://www.idunn.no/samtiden/2014/04/naturens_gjenkomst
- Aarseth, H. (2009). Situert refleksivitet: det narrative selv mellom tilhørighet og distanse. *Sosiologi i dag*, 39(4), 7–28. <http://ojs.novus.no/index.php/SID/article/view/1013>
- Barker, C. (2012). *Cultural studies: Theory and practice* (4. utg.). Sage Publications.
- Barret, T. (2015). Storying Bourdieu: Fragments toward a Bourdieusian approach to «lifehistories». *International Journal of Qualitative Methods*, 1–10. <https://doi.org/10.1177/1609406915621399>
- Bauman, Z. (2000a). *Liquid modernity*. Polity Press.
- Bauman, Z. (2000b). *Savnet fellesskap* (K. M. Thorbjørnsen, Overs.). Cappelen Damm Akademisk.
- Baumol, W. & Bowen, W. G. (1966). *Performing arts – the economic dilemma: A study of problems common to theatre, opera, music and dance*. Twentieth Century Fund.
- Baune, T. A. (2007). *Den skal tidlig krøkes: Skolen i historisk perspektiv* (3. utg.). Cappelen Damm Akademisk.
- Beck, U. (1992). *Risk society: Towards a new modernity*. Sage Publications.
- Becker, H. S. (1967). Whose side are we on? *Social Problems*, 14(3), 239–247. <https://doi.org/10.2307/799147>
- Becker, H. S. (1982). *Art worlds*. University of California Press.
- Beholder styreverv. (2012, 9. desember). *Avisa Nordland*. <https://www.an.no/nyheter/holder-styreverv/s/1-33-6386100>
- Benestad, F. (1976). *Musikk og tanke: Hovedretninger i musikkestetikkens historie fra antikken til vår egen tid*. Aschehoug.
- Bennet, D. (2007). Utopia for music performance graduates. Is it achievable, and how should it be defined? *British Journal of Music Education*, 24(2), 179–189. <https://doi.org/10.1017/S0265051707007383>

- Berge, O. K., Haugsevje, Å. D., Heian, M. T. & Hylland, O. M. (2016). *Operasjon operanasjon: Evaluering av region- og distriktsopera/musikkteater* (TF-rapport nr. 381). Telemarksforskning. <https://intra.tmforsk.no/publikasjoner/filer/2962.pdf>
- Berkaak, O. A. & Ruud, E. (1992). *Den påbegynte virkelighet: Studier i samtidskultur*. Universitetsforlaget.
- Bertaux, D. & Kohli, M. (1984). The life story approach: A continental view. *Annual Review of Sociology*, 10, 215–237. <https://doi.org/10.1146/annurev.so.10.080184.001243>
- Birkeland, H. (1991). *Å tolke lieder: Om interpretasjon av solosanger med gjennomgåelse av 30 tyske lieder*. Universitetsforlaget.
- Bjørkås, S. (1998). *Det muliges kunst: Arbeidsvilkår blant utøvende frilanskunstnere*. Norsk kulturråd.
- Blom, K. (2007). Hva karakteriserer profesjonsutdanninger og hvordan er de vokst frem. I E. Ertesvaag (Red.), *Profesjonsutdanninger i Bergen* (Skriftserien 1/2007, s. 11–28). HVL Open. <http://hdl.handle.net/11250/2481651>
- Bonde, L. O., Ruud, E., Skånland, M. S. & Trondalen, G. (Red.). (2013). *Musical life stories: narratives on health musicking*. (NMH-publikasjoner; 2013:5). Norges musikkhøgskole. <http://hdl.handle.net/11250/196825>
- Bonde, L. O. & Theorell, T. (Red.). (2018). *Music and public health: A Nordic perspective*. Springer.
- Bourdieu, P. (1977). *Outline of a theory of practice*. Cambridge University Press.
- Bourdieu, P. (1989). Social space and symbolic power. *Sociological Theory*, 7(1), 14–25. <https://doi.org/10.2307/202060>
- Bourdieu, P. (1990). *The logic of practice*. Polity Press.
- Bourdieu, P. (1991). *Kultur och kritik*. Bokförlaget Daidalos.
- Bourdieu, P. (1993). *The field of cultural production: Essays on art and literature*. Polity Press.
- Bourdieu, P. (1995a). *Distinksjonen: En sosiologisk kritikk av dømmekraften*. Pax Forlag.
- Bourdieu, P. (1995b). *Praktiskt förnuft: Bidrag till en handlingsteori*. Bokförlaget Daidalos.
- Bourdieu, P. (1996). *Symbolisk makt: Artikler i utvalg*. Pax Forlag.
- Bourdieu, P. (1997). *Af praktiske grunde: Omkring teorien om menneskelig handlen*. Hans Reitzels Forlag.
- Bourdieu, P. (1999a). *Meditasjoner*. Pax Forlag.
- Bourdieu, P. (1999b). *The weight of the world: Social suffering in contemporary society*. Polity Press.
- Bourdieu, P. (2000). *Konstens regler: Det litterära fältets uppkomst och struktur*. Brutus Östlings Bokförlag Symposion.
- Bourdieu, P. (2003). *Firing back: Against the tyranny of the market 2*. Verso.

- Bourdieu, P. (2004). Den biografiske illusjon. *Agora*, 22(3), 86–94. https://www.idunn.no/agora/2004/03/den_biografiske_illusjon
- Bourdieu, P. (2006). Kapitalens former. *Agora*, 24(1–2), 5–26. https://www.idunn.no/agora/2006/01-02/kapitalens_former
- Bourdieu, P. (2007a). *Viten om viten og refleksivitet*. Pax Forlag.
- Bourdieu, P. (2007b). *Den praktiske sans*. Hans Reitzels Forlag.
- Bourdieu, P. (2008a). Sosialt rum og symbolsk magt. I S. Callewaert, M. Munk, M. Nørholm & K. A. Petersen (Red.), *Pierre Bourdieu: Centrale tekster inden for sociologi og kulturteori* (s. 52–69). Frydenlund.
- Bourdieu, P. (2008b). De tre former for teoretisk viden. I S. Callewaert, M. Munk, M. Nørholm & K. A. Petersen (Red.), *Pierre Bourdieu: Centrale tekster inden for sociologi og kulturteori* (s. 72–108). Frydenlund.
- Bourdieu, P. & Wacquant, L. J. D. (1993). *Den kritiske ettertanke: Grunnlag for samfunnsanalyse*. Det Norske Samlaget.
- Bourdieu, P. & Wacquant, L. J. D. (1996). *Refleksiv sociologi – mål og midler*. Hans Reitzels Forlag.
- Boysen, B. F., Dahl, P., Grynning, M. -L., Mydske, K. N., Ruud, E., Selvik, R., Vatlestad, O. & Solvik, K. (1999). *Fra vugge til podium: Utredning om den faglige organiseringen av musikkutdanningen* (Rapport, Boysenutvalget). Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2010022500079
- Broadly, D. (1991). *Sociologi och epistemologi: Om Pierre Bourdieus författarskap och den historiska epistemologin*. HLS Förlag.
- Broadly, D. (2012). Förord. I M. Gustavsson, M. Börjesson & M. Edling (Red.), *Konstens omvända ekonomi: Tillgångar inom utbildningar och fält 1938–2008* (s. 7–10). Bokförlaget Daidalos.
- Broadly, D. & Palme, M. (1992). *Högskolan som fält och studenternas livsbanor* (Rapporter från Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi nr. 1). HLS Förlag. <http://www.skeptron.uu.se/broadly/sec./sec-1.htm>
- Broermann, C. (2013, 12. mars). Faire Behandlung gibt es woanders. *Opernnetz*. http://www.opernnetz.de/Alt/seiten/backstage/sal_kulman_bro_130312.htm
- Brown, O. L. (1996). *Discover your voice: How to develop healthy voice habits*. Singular Publishing Group.
- Brox, O. (2000, 2. mars). Resirkulering av grågrenddiktaren [Anmeldelse av boken *Tor Jonsson: Blant bygdedyr og vestkantkrokodiller. Prosa i utval* av I. S. Kolloen]. *Dag og Tid*. <http://old.dagotid.no/arkiv/2000/09/bygd/index.html>
- Burland, K. (2005). *Becoming a musician: a longitudinal study investigating the career transitions of undergraduate music students* [Doktoravhandling, University of Sheffield]. <http://theses.whiterose.ac.uk/15097/>

- Burland, K. & Davidson, J. W. (2002). Training the talented. *Music Education Research*, 4(1), 121–140. <https://doi.org/10.1080/14613800220119813>
- Burland, K. & Pitts, S. (2007). Becoming a music student: Investigating the skills and attitudes of students beginning a music degree. *Arts & Humanities in Higher Education*, 6(3), 289–308. <https://doi.org/10.1177/1474022207080847>
- Börjesson, M. (2012). En artegen rekrytering: Studenter i fri kunst, 1986, 1996, 2006. I M. Gustavsson, M. Börjesson & M. Edling (Red.), *Konstens omvända ekonomi. Tillgångar inom utbildningar och fält 1938–2009* (s. 83–109). Bokförlaget Daidalos.
- Bø-Rygg, A. (1991). Institusjonen kunst. I A. Bø-Rygg & H. Sørby (Red.), *Kunst- og kulturformidling* (2. utg., s. 11–26). Universitetsforlaget.
- Callaghan, J. (1997). *The relationship between scientific understandings of voice and current practice in the teaching of singing in Australia* [Doktoravhandling, University of Western Sydney]. <http://handle.uws.edu.au:8081/1959.7/730>
- Callewaert, S. (2008). Indledning (1994). I S. Callewaert, M. Munk, M. Nørholm & K. A. Petersen (Red.), *Pierre Bourdieu: Centrale tekster inden for sociologi og kulturteori* (s. 10–19). Frydenlund.
- Chapman, P. (2008, 23. februar). Dame Kiri Te Kanawa attacks ‘opera fakes’. *The Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/1579633/Dame-Kiri-Te-Kanawa-attacks-opera-fakes.html>
- Christensen, S. (2013). *Kirkemusiker – kall og profesjon: Om nyutdannede kirkemusikeres profesjonelle livsbetingelser* [Doktoravhandling, Norges musikkhøgskole]. NMH Brage. <http://hdl.handle.net/11250/172658>
- Christophersen, C. (2009). *Rytmask musikkundervisning som estetisk praksis: En casestudie* [Doktoravhandling, Norges musikkhøgskole]. NMH Brage. <http://hdl.handle.net/11250/2481465>
- Christophersen, C. (2011). Interesser, nærhet og brudd: Om å forske på egen musikkpedagogisk kultur. I S.-E. Holgersen & S. Graabæk (Red.), *Nordisk musikkpedagogisk forskning. Årbok 12* (s. 31–42). <http://hdl.handle.net/11250/172672>
- Cole, A. L. & Knowles, J. G. (2001). What is life history research? I A. L. Cole & J. G. Knowles (Red.), *Lives in context: The art of life history research* (s. 9–24). Alta Mira Press.
- Cotton, S. (2007). *Voice classification and fach: Recent, historical and conflicting systems of voice categorization* [Doktoravhandling, The University of North Carolina]. NC Docks. <https://libres.uncg.edu/ir/uncg/f/umi-uncg-1296.pdf>
- Crossley, N. (2001). The phenomenological habitus and its construction. *Theory and Society*, 30(1), 81–120. <https://doi.org/10.1023/A:1011070710987>
- Crutchfield, W. (1989). Voices. I H. M. Brown & S. Sadie (Red.), *Performance Practice 2, Music after 1600*. Macmillan Press.

- Daatland, S. O. (2005). Hvor gammel vil du være? Om aldersidentiteter og subjektiv alder. *Aldring og livsløp*, (2), 2–7. http://www.reassess.no/asset/603/1/603_1.pdf
- Damasio, A. R. (2001). *Descartes' feiltagelse: Fornuft, følelser og menneskehjernen*. Pax Forlag.
- Danielsen, A. (2006). *Behaget i kulturen: En studie av kunst- og kulturpublikum*. Norsk kulturråd. <https://www.kulturradet.no/documents/10157/0c3dcfc9-ff8e-414a-ac56-6ee444719ae1>
- Danielsen, K. (1993a). *Ekteskap og velferd. Analyser av en generasjons livsløp basert på livshistorisk materiale* (Rapport 3). Norsk gerontologisk institutt. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2008011501016
- Danielsen, K. (1993b). Livshistoriens hvite flekker. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 34, 333–360.
- Danielsen, K. (2001). En analyse av institusjonaliseringsteoriens potensiale ved hjelp av livshistorisk materiale. *Dansk Sociologi*, 3(1), 10–29. <https://rauli.cbs.dk/index.php/danksociologi/article/download/655/688/0>
- Davidson, J. W., Moore, D. G., Sloboda, J. A. & Howe, M. J. A. (1998). Characteristics of music teachers and the progress of young instrumentalists. *Journal of Research in Music Education*, 46(1), 141–160. <https://doi.org/10.2307/3345766>
- Den Norske Opera & Ballett (2015). *Evalueringsrapport. Den Norske Opera & Ballett 2011–2014*. https://www.regjeringen.no/contentassets/c8cb5185539542ac95fa41774064a2fo/dno-egenevaluering_dnob_2015.pdf
- Dyndahl, P., Karlsen, S., Nielsen, S. G. & Skårberg, O. (2017). The academisation of popular music in higher music education: the case of Norway. *Music Education Research*, 19(4), 438–454. <https://doi.org/10.1080/14613808.2016.1204280>
- Dunne J. (1993). *Back to the rough ground: 'Phronesis' and 'techné' in modern philosophy and in Aristotle*. University of Notre Dame Press.
- Ehn, B. & Öberg, P. (2011). Biografisk intervjumetode. I K. Fangen & A.-M. Sellerberg (Red.), *Mange ulike metoder* (s. 57–70). Gyldendal Norsk Forlag.
- Eken, S. (1998). *Den menneskelige stemme: psyke, soma, funktion, formidling*. Susanna Eken & Hans Reitzels Forlag.
- Elder, G. H. & Shanahan, M. J. (1997). Oppvekst, sosial endring og handlingsevne: Et livsløpsperspektiv. I I. Frønes, K. Heggen & J. O. Myklebust (Red.), *Livsløp: Oppvekst, generasjon og sosial endring* (s. 19–45). Universitetsforlaget.
- Elder, G. H., Johnson, M. K. & Crosnoe, R. (2004). The emergence and development of life course theory. I J. T. Mortimer & M. J. Shanahan (Red.), *Handbook of the life course* (s. 3–19). Springer.
- Engelsviken, H. (2017, 19. april). Kapp ikke hodet av operasangere. *Dagsavisen*. <https://www.dagsavisen.no/nyemening/alle-meninger/kapp-ikke-hodet-av-operasangere-1.954936>

- Ericsson, K. A. (2006). An introduction to Cambridge handbook of expertise and expert performance: Its development, organization, and content. I K. A. Ericsson, N. Charness, P. J. Feltovich & R. R. Hoffman (Red.), *The Cambridge handbook of expertise and expert performance* (s. 3–19). Cambridge University Press.
- Ericsson, K. A., Krampe, R. T. & Tesch-Römer, C. (1993). The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. *Psychological Review*, 100(3), 363–406. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.100.3.363>
- Ericsson, K. A., Prietula, M. J. & Cokely, E. T. (2007a). The making of an expert. *Harvard Business Review*, 85(7–8), 114–121. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17642130/>
- Ericsson, K. A., Roring, R. W. & Nandagopal, K. (2007b). Giftedness and evidence for reproducibly superior performance: an account based on the expert performance framework. *High Ability Studies*, 18(3), 3–56. <https://doi.org/10.1080/13598130701350593>
- Eriksen, T. H. & Nielsen, F. S. (2013). *A history of anthropology* (2. utg.). Pluto Press.
- Espeland, M., Allern, T.-H., Carlsen, K. & Kalsnes, S. (2011). *Praktiske og estetiske fag og lærerutdanning: En utredning fra en arbeidsgruppe nedsatt av Kunnskapsdepartementet høsten 2010, i samarbeid med høyskolene i Nesna, Telemark og Stord/Haugesund* (HSH-rapport 2011:1). HVL Open. <http://hdl.handle.net/11250/152128>
- Evetts, J., Mieg, H. A. & Felt, U. (2006). Professionalization, scientific expertise, and elitism: A sociological perspective. I K. A. Ericsson, N. Charness, P. J. Feltovich & R. R. Hoffman (Red.), *The Cambridge handbook of expertise and expert performance* (s. 105–123). Cambridge University Press.
- Featherstone, M. (2007). *Consumer Culture and Postmodernism* (2. utg.). Sage Publications. (Opprinnelig utgitt 1991)
- Featherstone, M. & Hepworth, M. (1991). The mask of ageing and the postmodern life course. I M. Featherstone, M. Hepworth & B. S. Turner (Red.), *The body: Social process and cultural theory* (s. 371–389). Sage Publications.
- Fields, V. A. (1947). *Training the singing voice: An analysis of the working concepts contained in recent contributions to vocal pedagogy*. King's Crown Press.
- Fink, R. & Demarest, R. J. (1978). *Laryngeal biomechanics*. Harvard University Press
- Fleming, R. (2005). *The inner voice: Notes from a life on stage*. Virgin Books.
- Flyvbjerg, B. (1991). *Rationalitet og magt. Bind 1: Det konkrete videnskap*. Akademisk Forlag & B. Flyvbjerg.
- Folketrygdloven. (1997). *Lov om folketrygd* (LOV-1997-02-28). Lovdata. <https://lovdata.no/NL/lov/1997-02-28-19/§1-9>
- Fossland, T. & Thorsen, K. (2010). *Livshistorier i teori og praksis*. Fagbokforlaget.
- Frey, B. S. & Pommerehne, W. W. (1989). *Muses and markets: Explorations in the economics of the arts*. Blackwell.

- Frønes, I. (1997). Generasjoner, barndom og familier i etterkrigs-Norge. I I. Frønes, K. Heggen & J. O. Myklebust (Red.), *Livsløp: Oppvekst, generasjon og sosial endring* (s. 60–74). Universitetsforlaget.
- Frønes, I. (1998). *Den norske barndommen*. Cappelen Akademisk Forlag.
- Frønes, I. (2001). *Handling, kultur og mening*. Fagbokforlaget.
- Frønes, I., Heggen, K. & Myklebust, J. O. (1997). Livsløpsanalyse – begreper og forståelsesformer. I I. Frønes, K. Heggen & J. O. Myklebust (Red.), *Livsløp: Oppvekst, generasjon og sosial endring* (s. 9–17). Universitetsforlaget.
- Frønes, I. & Brusdal, R. (2001). *På sporet av den nye tid: Kulturelle varsler for en nær fremtid*. Fagbokforlaget.
- Frønes, I. & Brusdal, R. (2003). Generasjoner, livsløp og forandring: Generasjon, kohort og livsløp. I I. Frønes & L. Kjølørød (Red.), *Det norske samfunn* (s. 283–306). Gyldendal Norsk Forlag.
- Fuglseth, K. (2015). Relevant kunnskap? Sosialfenomenologisk grunnlag for erfaringsbasert profesjonsforskning. I J. McGuirk & J. S. Methi (Red.), *Praktisk kunnskap som profesjonsforskning* (s. 177–196). Fagbokforlaget.
- Furness, H. (2013, 11. juni). Opera singers 'need a bit of beef', Dame Kiri te Kanawa says. *The Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/culture/music/opera/10111095/Opera-singers-need-a-bit-of-beef-Dame-Kiri-te-Kanawa-says.html>
- Furunes T. & Mykletun, R. J. (2010). *Tid for lederskap: En oppsummering av forskning om aldersriktig ledelse 2007–2010*. Universitetet i Stavanger.
- Fylling, J. (2002, 18. oktober). FONOKO: – Profesjonelle kor og mer penger. *Ballade.no*. <http://www.ballade.no/sak/fonoko-profesjonelle-kor-og-mer-penger/>
- Gadamer, H.-S. (2003). *Forståelsens filosofi: Utvalgte hermeneutiske skrifter*. Cappelen Akademisk Forlag.
- Gadamer, H.-S. (2010). *Sannhet og metode: Grunntrekk i en filosofisk hermeneutikk*. Pax Forlag.
- Gembris, H. (2000). Sängerinnen und Sänger zwischen Ausbildung und Praxis. *Neue Musikzeitung* (NMZ), 49(11). <http://www.nmz.de/artikel/saumlngerinnen-und-saumlnger-zwischen-ausbildung-und-praxis>
- Gembris, H. (2006a). Research on musical development in a lifespan perspective – an introduction. I H. Gembris (Red.), *Music development from a lifespan perspective* (s. 11–20). Peter Lang.
- Gembris, H. (2006b). The development of musical abilities. I R. Colwell (Red.), *MENC handbook of musical cognition and development* (s. 124–164). Oxford University Press.
- Gembris, H. & Langner, D. (2006). What are singers doing after leaving the music academy? I H. Gembris (Red.), *Music development from a lifespan perspective* (s. 163–174). Peter Lang.

- George, L. K. (1993). Sociological perspectives on life transitions. *Annual Review of Sociology*, 19, 353–373. <https://doi.org/10.1146/annurev.so.19.080193.002033>
- Giddens, A. (1996). *Modernitet og selvidentitet*. Hans Reitzels Forlag.
- Goodson, I. F. & Sikes, P. (2001). *Life history research in educational settings – learning from lives*. Open University Press.
- Gran, A.-B. (2014). Kunstnere og bedriftsmarkedet: Basert på kunstnerundersøkelser utført i perioden 2008–2011 (Vedlegg til rapporten *Kunstens autonomi og kunstens økonomi – utredning om kunstnerøkonomien*, 2015). Kulturdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/88795435d5904390918338514afcdcf4/kunstnerokonomi-utgreiing-28jan2015.pdf>
- Gran, A.-B. & De Paoli, D. (2005). *Kunst og kapital: Nye forbindelser mellom kunst, estetikk og næringsliv*. Pax Forlag.
- Grankvist, R. (2000). *Utsyn over norsk skole: Norsk utdanning gjennom 1000 år*. Tapir Akademisk Forlag.
- Grimen, H. (2008). Profesjon og kunnskap. I A. Molander & L. I. Terum (Red.), *Profesjonsstudier* (s. 71–86). Universitetsforlaget.
- Guldbrandsen, E. E. & Varkøy, Ø. (2004). Innledning. I E. E. Guldbrandsen & Ø. Varkøy (Red.), *Musikk og mysterium: Fjorten essay om grensesprengende musikalsk erfaring* (s. 7–8). Cappelen Forlag.
- Gustavsen, K. & Hjelmbrekke, S. (2009). *Kulturskole for alle? Pilotundersøkelse om kulturskoletilbudet* (TF-rapport nr. 255). USN Open Archive. <http://hdl.handle.net/11250/2439305>
- Gustavsson, M., Börjesson, M. & Edling, M. (2012). Inledning. I M. Gustavsson, M. Börjesson & M. Edling (Red.), *Konstens omvända ekonomi: Tillgångar inom utbildningar och fält 1938–2009* (s. 11–36). Bokförlaget Daidalos.
- Gynnild, V. (2010). *Kriterier og skjønn i evaluering: En kasusstudie i utøvende musikkutdanning* (Rapport nr. 4). NOKUT. https://evalueringsportalen.no/evaluering/kriterier-og-skjonn-i-evaluering-en-kasusstudie-i-utovende-musikkutdanning/Gynnild_Kriterier_og_skjonn_i_evaluering_en_kasusstudie_2010.pdf/@@inline
- Haavind, H. (2000). Analytiske retningslinjer ved empiriske studier av kjønnede betydninger. I H. Haavind (Red.), *Kjønn og fortolkende metode: Metodiske muligheter i kvalitativ forskning*. (s. 155–219). Gyldendal Akademisk.
- Hagestad, G. O. (1988). Demographic change and the life course: Some emerging trends in the family realm. *Family Relations*, 37(4), 405–410. <https://doi.org/10.2307/584111>
- Hagestad, G. O. (1997). Første etappe: Historiske endringer i barns familiemønstre. I I. Frønes, K. Heggen & J. O. Myklebust (Red.), *Livsløp: Oppvekst, generasjon og sosial endring* (s. 47–57). Universitetsforlaget.

- Hagestad, G. O. (2003). *Aldring*. I I. Frønes & L. Kjølørød (Red.), *Det norske samfunn* (s. 307–327). Gyldendal Norsk Forlag.
- Hagestad, G. O. & Neugarten, B. L. (1985). Age and the life course. I R. H. Binstock & E. Shanas (Red.), *Handbook of aging and the social sciences*. Van Nostrand Reinhold Company.
- Hammarberg, B., Södersten, M. & Lindestad, P.-Å. (2008). Røststyringer – allmän del. I L. Hartelius, U. Nettelbladt & B. Hammarberg (Red.), *Logopedi* (s. 245–263). Studentlitteratur.
- Hammerslev, O. (2009). At afdække transnationale felter via interviews. I O. Hammerslev, J. A. Hansen & I. Villig (Red.), *Refleksiv sociologi i praksis: Empiriske undersøgelser inspireret af Pierre Bourdieu* (s. 78–98). Hans Reitzels Forlag.
- Hammerslev, O. & Hansen, J. A. (2009). Indledning: Bourdieus refleksive sociologi i praksis. I O. Hammerslev, J. A. Hansen & I. Villig (Red.), *Refleksiv sociologi i praksis: Empiriske undersøgelser inspireret af Pierre Bourdieu* (s. 11–34). Hans Reitzels Forlag.
- Hammersley, M. & Atkinson, P. (2004). *Feltmetodikk: Grunlaget for feltarbeid og feltforskning*. Gyldendal Akademisk.
- Hanken, I. M. & Johansen, G. (1998). *Musikkundervisningens didaktikk*. Cappelen Akademisk Forlag.
- Hansen, F. E. (1990). Middelalderen. I S. Sørensen & B. Marschner (Red.), *Gads Musikhistorie* (s. 16–73). Gads Forlag.
- Hansen, J. A. (2009). Om feltanalytiske interviews i analyser af aktivering. I O. Hammerslev, J. A. Hansen & I. Villig (Red.), *Refleksiv sociologi i praksis: Empiriske undersøgelser inspireret af Pierre Bourdieu* (s. 62–77). Hans Reitzels Forlag.
- Hareven, T. K. (1977). Family time and historical time. *Dædalus*, 106, 57–70.
<https://www.jstor.org/stable/20024476>
- Hastrup, K. (2007). Forord. I P. Bourdieu, *Den praktiske sans* (s. 7–19). Hans Reitzels Forlag.
- Havrøy, F. (2015). *Alone Together: Vocal ensemble practice seen through the lens of Neue Vocalsolisten Stuttgart* [Doktoravhandling, Norges musikkhøgskole]. NMH Brage. <http://hdl.handle.net/11250/284899>
- Heian, M. T., Løyland, K. & Mangset, P. (2008). *Kunstnerens aktivitet, arbeids- og inntektsforhold, 2006* (TF-rapport nr. 241, revidert utgave). Telemarksforsking-Bø. <https://intra.tmforsk.no/publikasjoner/filer/fil.asp?fil=1312>
- Heian, M. T., Løyland, K. & Kleppe, B. (2015). *Kunstnerundersøkelsen 2013: Kunstnerens inntekter* (TF-rapport nr. 350, revidert utgave). Telemarksforsking-Bø. <https://intra.tmforsk.no/publikasjoner/filer/2631.pdf>
- Heian, M. T. & Hjellbrekke, J. (2017). Kunstner og entreprenør? Norske kunstneres holdninger til egen økonomi, entreprenørskap og kommersiell suksess. *Norsk sosiologisk tidsskrift*, 1(6), 415–435. <https://doi.org/10.18261/issn.2535-2512-2017-06-01>

- Hellevik, O. (2001). Ungdommens verdisyn – livsfase- eller generasjonsbetinget? *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 1(1), 47–70. <https://journals.hioa.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/1176>
- Hertegård, S. (2008). Röstproblem hos professionella artister. I L. Hartelius, U. Nettelbladt & B. Hammarberg (Red.), *Logopedi* (s. 347–353). Studentlitteratur.
- Holland, F. & Lewis, M. B. (2010, 1. november). Resuscitating the recital: A challenge to teachers. *Classical Singer*. <http://www.classicalsinger.com/magazine>
- Hollis, M. (1985). Of masks and men. I M. Carrithers, S. Collins & S. Lukes (Red.), *The category of the person: Anthropology, philosophy, history* (s. 217–233). Cambridge University Press.
- Hovland, E. (2013). Turning to Practice. *Music + Practice*, 1(1), 1–11. <https://doi.org/10.32063/0105>
- Hovmark, H. (1997). Forord. I P. Bourdieu, *Af praktiske grunde: Omkring teorien om menneskelig handlen* (s. 7–9). Hans Reitzels Forlag.
- Howe, M. J. H. & Davidson, J. W. (2003). The early progress of able young musicians. I R. J. Sternberg & E. L. Grigorenko (Red.), *The psychology of abilities, competencies, and expertise*. Cambridge University Press.
- Hutchison, E. D. (2011). A life course perspective. I E. D. Hutchison (Red.), *Dimensions of human behavior: The changing of life course* (4. utg., s. 1–38). Sage Publications.
- Højbjerg, K. (2012). Pierre Bourdieus praktikteori udlagt gennem eksempler fra forskning i professionalisering af undervisningspraksis. I A. Bilfeldt, J. Bloch-Poulsen, T. Børsen, M. L. Gammelby, K. Højbjerg & A. J. Jacobsen (Red.), *Refleksiv praksis: Forskning i forandring* (Bd. 1, s. 44–66). Aalborg Universitetsforlag.
- Høstaker, R. (2006). Sosiale felt – ein kritisk analyse. *Agora*, 24(1–2), 171–197. https://www.idunn.no/agora/2006/01-02/sosiale_felt_ein_kritisk_analyse
- Iwarsson, J., Thomasson, M. & Sundberg, J. (1995). Lung volume and phonation: A methodological study. *STL–QPSR*, 36(2–3), 71–82. <http://www.speech.kth.se/qpsr>
- Jensen, K. B. (2006). Lyd som kommunikation. En tværfaglig forskningsoversigt og en dagsorden for medieforskningen. *MedieKultur: Journal of Media and Communication Research*, 22(40), 5–13. <https://doi.org/10.7146/mediekultur.v22i40.439>
- Jespersen, E. (1999). Idrettens kroppslige mesterlære. I K. Nielsen & S. Kvale (Red.), *Mesterlære: Læring som sosial praksis* (s. 137–148). Gyldendal Norsk Forlag.
- Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2010). Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode (4. utg.). Abstrakt forlag.
- Juuti, S. & Littleton, K. (2012). Tracing the transition from study to a contemporary creative working life: The trajectories of professional musicians. *Vocations and Learning*, 5(1), 5–21. <https://doi.org/10.1007/s12186-011-9062-9>

- Jørgensen, H. (1982). *Sang og musikk: Et fags utvikling fra 1945–1980*. Aschehoug.
- Jørgensen, H. (1998). Norges musikkhøgskole – fra tanke til realitet. I E. Nesheim, J. Bjøntegaard, I. M. Hanken & I. Kårevold (Red.), *Flerstemmige innspill, artikkelsamling: Norges musikk-høgskole – 25 år* (NMH-publikasjoner 1998:2, s. 5–41). Norges musikkhøgskole. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2008091200047
- Jørgensen, H. (2001a). Instrumental learning: is an early start a key to success? *British Journal of Music Education*, 18(3), 227–239. <https://doi.org/10.1017/S0265051701000328>
- Jørgensen, H. (2001b). Sang og musikk i grunnskole og lærerutdanning 1946–2000. *Studia Musicologica Norvegica*, 27, 103–131.
- Jørgensen, H. (2002a). *Hvem er de musikalske ekspertene? Ekspertiseteori og musikalsk utvikling* (Konferanserapport: Musikalsk læring, s. 25–39). Danmarks Pædagogiske Universitet.
- Jørgensen, H. (2002b). Instrumental performance expertise and amount of practice among instrumental students in a conservatoire. *Music Education Research*, 4(1), 105–119. <https://doi.org/10.1080/14613800220119804>
- Järvinen, M. (1998). Om Bourdieus reflexiva sociologi. *Sociologisk forskning*, 35(2), 5–20. <https://www.jstor.org/stable/20850295>
- Järvinen, M. (2013). Pierre Bourdieu. I H. Andersen & L. B. Kaspersen (Red.), *Klassisk og moderne samfundsteori* (s. 365–385). Hans Reitzels Forlag.
- Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (2005). Indledning: Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. I M. Järvinen & N. Mik-Meyer (Red.), *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv: Interview, observationer og dokumenter* (s. 9–24). Hans Reitzels Forlag.
- Kalsnes, S. (2005). Kunstfaglige utfordringer i morgendagens skole – variasjoner over et tema. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 4, 289–301. https://www.idunn.no/npt/2005/04/kunstfaglige_utfordringer_i_morgen-dagens_skole_-_variasjoner_over_et_tema
- Kant, I. (1995). *Kritikk av dømmekraften* (E. Hammer, Overs.). Pax Forlag. (Opprinnelig utgitt 1790)
- Karttunen, S. (1998). How to identify artists? Defining the population for ‘status-of-the-artist’ studies. *Poetics*, 26, 1–19. [https://doi.org/10.1016/S0304-422X\(98\)00007-2](https://doi.org/10.1016/S0304-422X(98)00007-2)
- Keil, A. (2011, 1. juni). Opera overseas ... with company. *Classical Singer*. <https://www.classicalsinger.com/magazine/archived.php?id=2300>
- Kingsbury, H. (1988). *Music, talent and performance: A conservatory cultural system*. Temple University Press.
- Kjems, T. (1990). Overgangstid og klassisk. I S. Sørensen & B. Marschner (Red.), *Gads Musikhistorie* (s. 280–345). Gads Forlag.

- Klang, ord og uttrykk. (2013). *Musikkordboken.no*. <http://musikkordboken.no/ord-k.html#klangfarge>
- Kleppe, B., Mangset, P. & Røyseng, S. (2010). *Kunstnere i byråkratisk jernbur? Kunstnerisk arbeid i utøvende kunstinstitusjoner* (TF-rapport nr. 262). USN Open Archive. <http://hdl.handle.net/11250/2439521>
- Kooij, D., de Lange, A., Jansen, P. & Dijkers, J. (2008). Older workers' motivation to continue to work: five meanings of age: A conceptual review. *Journal of Managerial Psychology*, 23(4), 364–394. <https://doi.org/10.1108/02683940810869015>
- Kopiez, R. (1997). «Singers are late beginners»: Sängerbio graphien aus Sicht der Expertiseforschung. Eine Schwachstellenanalyse sängerischer Ausbildungsverläufe. I H. Gembris, R.-D. Kraemer & G. Maas (Red.), *Musikpädagogische Forschungsberichte* (s. 37–56). Wissner.
- Krange, O. (2004). *Grenser for individualisering: Ungdom mellom ny og gammel modernitet* (NOVA Rapport nr. 4/04) [Dr.polit.-avhandling, Universitetet i Oslo]. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring. http://nova.no/asset/4368/1/4368_1.pdf
- Kris, E. & Kurz, O. (1979). *Legend, myth, and magic in the image of the artist: A historical experiment*. Yale University Press. (Opprinnelig utgitt 1934)
- Krueger, J., Heckhausen, J. & Hundertmark, J. (1995). Perceiving middle-aged adults: Effects of stereotype-congruent and incongruent information. *Journal of Gerontology*, 50(2), 82–93. <https://doi.org/10.1093/geronb/50B.2.P82>
- Kuhn, T. S. (2002). *Vitenskapelige revolusjoners struktur* (T. Berg & L. Holm-Hansen, Overs.). Spartacus Forlag. (Opprinnelig utgitt 1962)
- Kunsthøgskolen i Oslo. (2018). *Operahøgskolen*. <http://www.khio.no/studier/operahøgskolen>
- Kvalbein, A. (2008). Magnetiske eller umusikalske motpolar? Om maskulint og feminint i klassisk og samtidsmusikk. I A. Kvalbein & A. Lorentzen (Red.), *Musikk og kjønn – i utakt?* (s. 25–43). Norsk kulturråd.
- Kvale, S. (1997). *Det kvalitative forskningsintervju*. Ad Notam Gyldendal.
- Lappegård, T. (2001). Valg av utdanning – valg av livsløp? Utdanning og ulikhet i kvinners fruktbarhetsatferd [Særtrykk]. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, nr. 3 (s. 409–435). https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2009091700034
- Larsen, D. E. U. (2017, 11. november). Kutter i kulturkritikken. *Klassekampen*. <http://www.klassekampen.no/article/20171111/ARTICLE/171119990>
- Larsen, K. (2009). Observasjoner i et felt: Nogle muligheter og utfordringer. I O. Hammerslev, J. A. Hansen & I. Villig (Red.), *Refleksiv sosiologi i praksis: Empiriske undersøgelser inspireret af Pierre Bourdieu* (s. 78–98). Hans Reitzels Forlag.
- Lave, J. & Wenger, E. (1991). *Situated learning: Legitimate peripheral participation*. Cambridge University. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511815355>

- Lehmann, A. C. & Davidson, J. W. (2006). Taking an Acquired Skills Perspective on Music Performance. I R. Colwell (Red.), *MENC handbook of musical cognition and development* (s. 225–258). Oxford University Press.
- Levy, R. & Team, P. (2005). Why look at life courses in an interdisciplinary perspective? Challenges of life course research. I R. Lévy, P. Ghisletta, J.-M. Le Goff, D. Spini & E. Widmer (Red.), *Towards an interdisciplinary perspective on the life course* (Advances in life course research, bd. 10, s. 3–32).
- Lindseth, A. (2015). Svarevne og kritisk refleksjon. – Hvordan utvikle praktisk kunnskap? I J. McGuirk & J. S. Methi (Red.), *Praktisk kunnskap som profesjonsforskning* (s. 43–60). Fagbokforlaget.
- Linnhoff, C. (2012, 13. desember). Ich bin ein Job-Mosaik. *Spiegel*. <https://www.spiegel.de/karriere/kulturszene-sparzwang-bringt-opernsaenger-in-bedaengnis-a-874449.html>
- Lundberg, G. (2015, 19. februar). Det dubbla sveket mot dansare och sångare. *Svenska Dagbladet*. <https://www.svd.se/det-dubbla-sveket-mot-dansare-och-sangare>
- Lycke, H., Decoster, A., Ivanova, A., Van Hulle, M. M. & de Jong, F. I. C. R. S. (2012). Discrimination of three basic female voice types in female singing students by voice range profile-derived parameters. *Folia Phoniatrica et Logopaedica*, 64(2), 80–86. <https://doi.org/10.1159/000337042>
- Lyotard, J.-F. (1984). *The postmodern condition: A report on knowledge*. Manchester University Press.
- Løchen, Y. (1985). Samfunnsvitenskapelige bilder av de profesjonelle, særlig på behandlingssektoren. I I. Bleiklie, P. Bomann-Larsen, E. Falkum, T. Gran & T. Ø. Jensen (Red.), *Politikkens forvaltning* (s. 135–146). Universitetsforlaget.
- Lønstrup, A. (2004). *Stemmen og øret – studier i vokalitet og auditiv kultur*. Forlaget Klim.
- MacDonald, H. (2002). Historical background. I A. Burton (Red.), *A performer's guide to music of the romantic period* (s. 3–12). The Associated Board of the Royal Schools of Music.
- Malmanger, M. (2000). *Kunsten og det skjønne. Vesterlandsk estetikk og kunstteori fra Homer til Hegel*. Aschehoug.
- Mangset, P. (1998). *Kunstnerne i sentrum: Om sentraliseringsprosesser og desentraliseringspolitikk innen kunstfeltet* (Rapport nr. 11). Norsk kulturråd. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2009030304090
- Mangset, P. (2004). «Mange er kalt, men få er utvalgt»: *Kunstnerroller i endring* (TF-rapport nr. 215). USN Open Archive. <http://hdl.handle.net/11250/2439515>
- Mangset, P. (2012). *Demokratisering av kulturen?: Om sosial ulikhet i kulturbruk og -deltakelse* (TF-notat nr. 7). USN Open Archive. <http://hdl.handle.net/11250/2439482>

- Mangset, P. (2013). *En armlengdes avstand eller statens forlengede arm?: Om armlengdesprinsippet i norsk og internasjonal kulturpolitikk* (TF-rapport nr. 314). USN Open Archive. <http://hdl.handle.net/11250/2439481>
- Mangset, P. (2017, 9. januar). Kulturinstitusjoner og deres legitimitet [Anmeldelse av boken *Performing Legitimacy: Studies in High Culture and the Public Sphere*, av H. Larsen]. *Sosiologen*. <https://sosiologen.no/omtale/kulturinstitusjoner-og-deres-legitimitet/>
- Mangset, P. & Hylland, O. M. (2017). *Kulturpolitikk: Organisering, legitimering og praksis*. Universitetsforlaget.
- Marklund, B. (2004). Fach, what is that? – I am just an ordinary soprano, am I not? *EVTA Bulletin, European Voice Teachers Association*, 29–36.
- Martinsen, G. S. & Strøm, R. V. (1996). *Interpretasjon av solosanger – med vekt på Edvard Griegs «Haugtussa», op. 67* [Hovedoppgave]. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.
- Maslow, A. H. (1968). *Toward a psychology of being* (2. utg.). Van Nostrand Reinhold Company.
- Mason, D. (2002). Singing. I A. Burton (Red.), *A performer's guide to music of the romantic period* (s. 71–90). The Associated Board of the Royal Schools of Music.
- Mayer, K. U. (2003). The sociology of the life course and the lifespan psychology: Diverging or converging pathways? I U. M. Staudinger & U. Lindenberger (Red.), *Understanding human development. Dialogues with lifespan psychology*, (s. 463–482). Kluwer Academic Publishers.
- Mayer, K. U. (2009). New directions in life course research. *Annual Review of Sociology*, 35, 413–433. <https://doi.org/10.1146/annurev.soc.34.040507.134619>
- McGuirk, J. & Methi, J. S. (Red.) (2015). *Praktisk kunnskap som profesjonsforskning*. Fagbokforlaget.
- Meld. St. 20 (2012–2013). *På rett vei*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-20-20122013/id717308/>
- Melldahl, A. (2012). Att definiera konstnärer: Subjektiva och objektiva gränsdragningar. I M. Gustavsson, M. Börjesson & M. Edling (Red.), *Konstens omvända ekonomi: Tillgångar inom utbildningar och fält 1938–2008* (s. 165–188). Bokförlaget Daidalos.
- Menger, P.-M. (1999). Artistic labor markets and careers. *Annual Review of Sociology*, 25, 541–574. <https://doi.org/10.1146/annurev.soc.25.1.541>
- Menger, P.-M. (2001). Artists as workers: Theoretical and methodological challenges. *Poetics*, 28(4), 241–254. [https://doi.org/10.1016/S0304-422X\(01\)80002-4](https://doi.org/10.1016/S0304-422X(01)80002-4)
- Menger, P.-M. (2006). Artistic labor markets: Contingent work excess supply and occupational risk management. I V. A. Ginsburgh & D. Throsby (Red.), *Handbook of the economics of art and culture* (Bd. 1, s. 766–811). Elsevier.

- Menger, P.-M. (2014). *The economics of creativity: Art and achievement under uncertainty*. Harvard University Press.
- Merleau-Ponty, M. (1994). *Kroppens fenomenologi* (B. Nake, Overs.). Pax Forlag. (Opprinnelig utgitt 1945)
- Miskimmon, A. (2017, 18. april). Fremtidens solistensemble ved Den Norske Opera & Ballett. *Dagsavisen*. <https://www.dagsavisen.no/nyemeninger/fremtidens-solistensemble-ved-den-norske-opera-ballett-1.954417>
- Molander, B. & Terum, L. I. (2008). Profesjonsstudier: En introduksjon. I A. Molander & L. I. Terum (Red.), *Profesjonsstudier* (s. 13–27). Universitetsforlaget.
- Molander, B. & Smeby, J.-C. (2013). Innledning. I A. Molander & J.-C. Smeby (Red.), *Profesjonsstudier II* (s. 9–13). Universitetsforlaget.
- Moore, D. G., Burland, K. & Davidson, J. W. (2003). The social context of musical success: A development account. *British Journal of Psychology*, 94(4), 529–549. <https://doi.org/10.1348/000712603322503088>
- Moxnes, P. (2007). *Fasett-mennesket: Personlighet og rolle. Et lederopplæringsperspektiv*. Forlaget Paul Moxnes.
- Nerland, M. (2003). *Instrumentalundervisning som kulturell praksis: En diskursorientert studie av hovedinstrumentundervisning i høyere musikkutdanning* [Doktoravhandling]. Norges musikkhøgskole.
- Nesheim, E. (2001). Et kulturliv i endring. I A. O. Vollsnes (Red.), *Norges musikkhistorie: Modernisme og mangfold 1950–2000* (Bd. 5, s. 13–39). Aschehoug.
- Nielsen, K. N. (1999a). *Musical apprenticeship: learning at the Academy of Music as socially situated* [Doktoravhandling]. Aarhus Universitet.
- Nielsen, K. (1999b). Musikalsk mesterlære: Deltakerbaner på musikkonservatoriet. I K. Nielsen & S. Kvale (Red.), *Mesterlære: Læring som sosial praksis* (s. 112–124). Gyldendal Norsk Forlag.
- Nielsen, K. & Kvale, S. (1999). Mesterlære som aktuell læringsform. I K. Nielsen & S. Kvale (Red.), *Mesterlære: Læring som sosial praksis* (s. 17–33). Gyldendal Norsk Forlag.
- Norsk kulturråd. (2020). Støtteordning: Musikkensembler – kor og vokalensembler. <https://www.kulturradet.no/stotteordning/-/vis/musikkensembler-kor-og-vokalensembler>
- Nylander, E. (2014). *Skolning i jazz: Värde, selektion och studiekarriär vid folkhögskolornas musiklinjer* [Doktoravhandling, Linköpings universitet]. DiVa. <http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:716895/FULLTEXT01.pdf>
- O'Bryan, J. & Harrison, S. D. (2014). Prelude: Positioning singing pedagogy in the twenty-first century. I J. O'Bryan & S. D. Harrison (Red.), *Teaching singing in the 21st century* (s. 1–9). Springer.
- Olesen, S. G. (2004). Pierre Bourdieu. I S. G. Olesen & P. M. Pedersen (Red.), *Pedagogik i ett sociologiskt perspektiv*. Studentlitteratur.

- Olseng, K. (1995). *Den velutdannede kunstner* (NMH-publikasjoner 1/95). Norges musikkhøgskole.
- Opplæringslova. (1998). Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (LOV-1998-07-17-61). Lovdata. <https://lovdata.no/lov/1998-07-17-61>
- Palme, M., Lidegran, I. & Andersson, B. (2012). Konststudenterna och det symboliska kapitalet. I M. Gustavsson, M. Börjesson & M. Edling (Red.), *Konstens omvända ekonomi: Tillgångar inom utbildningar och fält 1938–2009* (s. 111–142). Bokförlaget Daidalos.
- Palmer, T. (2002). *Ladies & Gentlemen, Miss Renée Fleming* [DVD]. Decca Music Group.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods*. Sage Publications.
- Paulgaard, G. (1997). Feltarbeid i egen kultur – innenfra, utenfra eller begge deler? I E. Fossåskaret, O. L. Fuglestad & T. H. Aase (Red.), *Metodisk feltarbeid: Produksjon og tolkning av kvalitative data* (s. 70–93). Universitetsforlaget.
- Pedersen, O. K. (2011). *Konkurrencestaten*. Hans Reitzels Forlag.
- Perkins, R. (2013). Hierarchies and learning in the conservatoire: Exploring what students learn through the lens of Bourdieu. *Research Studies in Music Education*, 35(2), 197–212.
- Persvold, A. Z. (2020, 28. juni). Amatør. I *Store norske leksikon*. <https://snl.no/amatør>
- Peterson, R. A. (1992). Understanding audience segmentation: From elite and mass to omnivore and univore. *Poetics*, 21(4), 243–258. [https://doi.org/10.1016/0304-422X\(92\)90008-Q](https://doi.org/10.1016/0304-422X(92)90008-Q)
- Plotkin, F. (2016). Why it's more difficult than ever to become an opera singer. *Operavore*. <https://www.wqxr.org/story/why-it-more-difficult-ever-become-opera-singer/>
- Polanyi, M. (2000). *Den tause dimensjonen: En introduksjon til taus kunnskap* (E. Ra, Overs.). Spartacus Forlag. (Opprinnelig utgitt 1966)
- Potter, J. (1998). *Vocal Authority: Singing style and ideology*. Cambridge University Press.
- Potter, J. & Sorrell, N. (2012). *A History of Singing*. Cambridge University Press.
- Prieur, A. (1995). Oversetterens anmerkninger. I P. Bourdieu, *Distinksjonen: En sosiologisk kritikk av dømmekraften* (s. 5). Pax Forlag.
- Prieur, A. (2002). Frihet til å forme seg selv? En diskusjon av konstruktivistiske perspektiver på identitet, etnisitet og kjønn. *Kontur*, (6), 4–12. https://kontur.au.dk/fileadmin/www.kontur.au.dk/OLD_ISSUES/pdf/kontur_06/annich_prieur.pdf
- Prieur, A. (2006). En teori om praksis. I A. Prieur & C. Sestoft (Red.), *Pierre Bourdieu: En introduksjon* (s. 23–69). Hans Reitzels Forlag.
- Rabbås, Ø. & Stigen, A. (1999, XIV). I Aristoteles (1999). *Den nikomakiske etikk*. Bokklubben Dagens Bøker.

- Rahbek, B. & Munk-Petersen, T. (2015, 29. september). Kulturlivet skal spare 600 millioner. *Berlingske*. <https://www.b.dk/kultur/kulturlivet-skal-spare-600-millioner>
- Riley, M. W. (1996). What does it all mean? *Gerontologist*, 36(2), 256–258. <https://doi.org/10.1093/geront/36.2.256>
- Rishaug, H., Hjemås, V., Kjøk, O., Barratt-Due, S., Kraggerud, A. R., Birkeland, E., Solvik, K. & Gjessing, D. (2008). *Tid for talent: Talentutvikling i musikk*. Norges musikkhøgskole, Barratt Due musikk institutt & Norsk kulturskoleråd.
- Rosselli, J. (1988). The castrati as a professional group and a social phenomenon, 1550–1850. *Acta Musicologica*, 60(2), 143–179. <https://doi.org/10.2307/932789>
- Rother, L. (2012, 24. mars). In Europa, where art is life, ax falls on public financing. *New York Times*. <https://www.nytimes.com/2012/03/25/world/europe/the-euro-crisis-is-hurting-cultural-groups.html>
- Ruud, E. (1997). *Musikk og identitet*. Universitetsforlaget.
- Ruud E. (2013). *Musikk og identitet* (2. utg.). Universitetsforlaget.
- Ruud, E. (2016). *Musikkvitenskap*. Universitetsforlaget.
- Ryder, N. B. (1965). The cohort as a concept in the study of social change. *American Sociological Review*, 30(6), 843–861. <https://doi.org/10.2307/2090964>
- Rørbech, L. (1988). *Stemmebrugs lære*. C. A. Reitzels Boghandel.
- Rørbech, L. & Høgel, S. (1990). *Tal rigtigt – syng godt* (3. utg.). C. A. Reitzels Forlag.
- Røyseng, S. (2007). *Den gode, hellige og disiplinerte kunsten. Forestillinger om kunstens autonomi i kulturpolitikk og kunstledelse* [Doktoravhandling, Universitetet i Bergen]. BORA. <http://hdl.handle.net/1956/2316>
- Røyseng S. (2011). *Kunstnere i kulturnæringens tidsalder*. Norsk Kulturråd. <https://www.kulturradet.no/documents/10157/c8d77532-ffa3-4b79-baa7-70d7e9e625da>
- Røyseng, S. (2015). Sosiologiske studier av kunst. I H. Larsen (Red.), *Kultursosiologisk forskning* (s. 97–107). Universitetsforlaget.
- Røyseng, S., Mangset, P. & Borgen, J. S. (2007). Young artists and the charismatic myth. *The International Journal of Cultural Policy*, 13(1), 1–16. <https://doi.org/10.1080/10286630600613366>
- Røyseng, S. & Varkøy, Ø. (2012). What is music good for? A dialogue on technical and ritual rationality. *Action, Criticism, and Theory for Music Education*, 13(1), 101–125. <http://hdl.handle.net/11250/2375646>
- Røyseng, S., Fagerholt, A., Lossius, G. T., Shetelig, G. & Veng, P. E. (2015). *På de skrå bredder: Evaluering av Den Norske Opera & Ballett*. Kulturdepartementet. https://www.regjeringen.no/contentassets/c8cb5185539542ac95fa41774064a2fo/dnob_rapport_paa_de_skraa_bredder_2015.pdf
- Sandgren, M. (2005). *Becoming and being an opera singer: Health, personality, and skills* [Doktoravhandling, Stockholm University]. DiVA. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:194013/FULLTEXT01.pdf>

- Sandgren, M. & Ericsson, K. A. (2007, 15.–19. august). The complexity of artistic strivings and anxiety among opera singers. I K. Maimets-Volt, R. Parncutt, M. Marin & J. Ross (Red.), *Proceedings of the third conference on interdisciplinary musicology* (s. 1–8), Tallin.
- Schatzki, T. R., Cetina, K. K. & Savigny, E. von (Red.) (2001). *The Practice Turn in Contemporary Theory*. Routledge.
- Schei, T. B. (2007). *Vokal identitet: En diskursteoretisk analyse av profesjonelle sangeres identitetsdannelse* [Doktoravhandling, Universitetet i Bergen]. BORA. <http://bora.uib.no/handle/1956/2549>
- Schwind, E. (2004, 3. juli). Männer, die wie Frauen singen: Der Countertenor erobert die Bühnen der neuen Musik. *Neue Zürcher Zeitung*. <https://www.nzz.ch/article9OOXL-1.274675?reduced=true>
- Settersten Jr., R. A. (2004). Age structuring and the rhythm of the life course. I J. T. Mortimer & M. J. Shanahan (Red.), *Handbook of the life course* (s. 81–98). Springer.
- Settersten, R. A. & Mayer, K. U. (1997). The measurement of age, age structuring, and the life course. *Annual Review of Sociology*, 23, 233–261. <https://doi.org/10.1146/annurev.soc.23.1.233>
- Shilling, C. (1993). *The body & social theory*. Sage.
- Shilling, C. (2004). Physical capital and situated action: a new direction for corporeal sociology. *British Journal of Sociology of Education*, 25(4), 473–487. <https://doi.org/10.1080/0142569042000236961>
- Shilling, C. (2008). *Changing bodies: Habit, crisis and creativity*. Sage.
- Simonsen, M. B. (2010). *Profesjonalisering av kor. Evaluering av en forsøksordning*. Norsk kulturråd. <https://www.kulturradet.no/documents/10157/25509cb8-9319-4cad-9719-8a20b159fbbo>
- Silverman, D. (2006). *Interpreting qualitative data: Methods for analysing talk, text and interaction* (3. utg.). Sage.
- Skarstein, V. M. (2015). *Kunstens autonomi og kunstens økonomi* (Rapport). Kulturdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rapport-kunstens-autonomi-og-kunstens-okonomi/id2364099/>
- Small, C. (1998). *Musicking: the meanings of performing and listening*. University Press of New England.
- Smeby, J.-C. (2008). Profesjon og utdanning. I A. Molander & L. I. Terum (Red.), *Profesjonsstudier* (s. 87–102). Universitetsforlaget.
- Snack, K. (2000). *Er didaktik og curriculum det samme?* [Upublisert notat]. http://pure.au.dk/portal/files/120/Er_didaktik_og_curriculum_det_samme.pdf
- Sokolowski, R. (2000). *Introduction to phenomenology*. Cambridge University Press.
- Solhjell, D. & Øien, J. (2012). *Det norske kunstfeltet*. Universitetsforlaget.
- Spahn, C. & Richter, B. (2006). The development of the singing voice across the lifespan. I H. Gembris (Red.), *Music development from a lifespan perspective* (s. 119–130). Peter Lang.

- Sparbo, N. (2014). *Å synge på scenen med en psykofysisk tilnærming*. Kunsthøgskolen i Oslo. <http://hdl.handle.net/11250/224015>
- St.meld. nr. 66 (1972–73). *Om den videre utbygging og organisering av høgre utdanning*. Kirke- og undervisningsdepartementet. https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Stortingsforhandlinger/Lesevisning/?p=1974-75&paid=3&wid=b&psid=DIVL888&pgid=b_0635
- St.meld. nr. 47 (1996–1997). *Kunstnarane*. Kulturdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-47-1996-97-/id402360/>
- St.meld. nr. 7 (2007–2008). *Statusrapport for Kvalitetsreformen i høgre utdanning*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Stmeld-nr-7-2007-2008-/id492556/>
- St.meld. nr. 32 (2007–2008). *Bak kulissene*. Kultur- og kirkedepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-32-2007-2008-/id517753/>
- St.meld. nr. 44 (2008–2009). *Utdanningslinja*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-44-2008-2009-/id565231/>
- Steiner, L. & Schneider, L. (2013). The happy artist: An empirical application of the work-preference model. *Journal of Cultural Economics*, 37, 225–246. <https://doi.org/10.1007/s10824-012-9179-1>
- Steinsholt, K. (2009). Evidensbaserte standarder eller profesjonalitet? *Bedre skole*, (1), 54–69. <https://www.utdanningsnytt.no/files/2019/08/22/BedreSkole%201%202009.pdf>
- Strøm, R. V. (2018). *Det usikre sangerlivet. En livshistoriestudie på langs og på tvers i klassiske sangeres sosiale praksis* [Doktoravhandling]. Nord universitet.
- Sundberg, J. (1986). *Röstlära: Fakta om rösten i tal och sång*. Proprius Förlag.
- Sundberg, O. K. (2000). *Musikktenkningens historie: Antikken*. Solum.
- Svendsen, T. O. (2020, 14. mai). Konservatorium. I *Store norske leksikon*. <https://www.snL.no/konservatorium>
- Svensson, L. G. (2008). Profesjon og organisasjon. I A. Molander & L. I. Terum, (Red.), *Profesjonsstudier* (s. 130–143). Universitetsforlaget.
- Södersten, M. (2008). Röstens utveckling och åldrande. I L. Hartelius, U. Nettelbladt & B. Hammarberg (Red.), *Logopedi* (s. 85–93). Studentlitteratur.
- Sørensen, S. (1990). Barokken. I S. Sørensen & B. Marschner (Red.), *Gads Musikhistorie* (s. 280–345). Gads Forlag.
- Thagaard, T. (2009). *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitativ metode* (3. utg.). Fagbokforlaget.
- Thorsen, K. (1998). *Kjønn, livsløp og alderdom. En studie av livshistorier, selvbilder og modernitet*. Fagbokforlaget.
- Thorsen, K. (2002). Aldring og alderdom i sin tid. I K. Thorsen & R. Toverud R. (Red.), *Kulturpsykologi. Bevegelser i livsløp*. Universitetsforlaget.

- musikkpedagogisk forskning, *Årbok 11* (s. 33–48). <http://hdl.handle.net/11250/172217>
- Varkøy, Ø. (2012). Den tekniske rasjonaliteten – og musikken. *Svensk tidskrift för musikforskning*, 94, 49–63. <http://www.musikforskning.se/stm/STM2012/STM2012Varkoy.pdf>
- Varkøy, Ø. (2014). Mellom relevans og frihet: Om kunsttenkning og profesjonstenkning. I E. Angelo & S. Kalsnes (Red.), *Kunstner eller lærer?: Profesjonsdilemmaer i musikk- og kunstpedagogisk utdanning* (s. 171–183). Cappelen Damm Akademisk.
- Veire, R. (2008). Kjønnsnøytral kunstmusikk? Kjønnstereotyper og kommersialisme i media. I A. Kvalbein & A. Lorentzen (Red.), *Musikk og kjønn – i utakt?* (s. 51–56). Norsk kulturråd.
- Vennard, W. (1967). *Singing: The Mechanism and the Technic*. Carl Fischer. (Opprinnelig utgitt 1949)
- Vetlesen, A. J. & Henriksen, J.-O. (2004). *Moralens sjanser i markedets tidsalder: Om kulturelle forutsetninger for moral*. Gyldendal Akademisk.
- Vollan, M. B. (2012, 19. juli). Kuttbølge over Europa. *Klassekampen*. <http://www.klassekampen.no/60458/article/item/null/kuttbolge-over-europa>
- Vollnes, A. O. (2011). *Universitetets Aula: Glimt fra et 100-årig mangfoldig musikkliv*. Universitetet i Oslo. http://www.hf.uio.no/imv/forskning/prosjekter/norgesmusikk/musikkhistarkiv/publikasjoner/vollnes_aulaens_musikkliv_e-versjon.pdf
- Wacherhausen, S. (1999). Det skolestiske paradigmet og mesterlære. I K. Nielsen & S. Kvale (Red.), *Mesterlære: Læring som sosial praksis* (s. 182–193). Gyldendal Norsk Forlag.
- Wacherhausen, S. (2008). Erfaringsrum, handlingsbåren kundskab og refleksion. I S. Wacherhausen & A. Samsø (Red.), *Refleksion i praksis*. (Skriftserie 1-2008, s. 3–21). Århus Universitet.
- Wacquant, L. (2014). Putting habitus in its place: Rejoinder to the symposium. *Body & Society*, 20(2), 118–139. <https://doi.org/10.1177/1357034X14530845>
- Welch, G. F. (2005). Singing as communication. I D. Miell, R. MacDonald & D. J. Hargreaves (Red.), *Musical communication* (s. 239–257). Oxford University Press.
- Welch, G. F. (2006). Singing and vocal development. I G. McPherson (Red.), *The child as musician: A handbook of musical development* (s. 311–329). Oxford University Press.
- Welch, G. F. (2009). Researching singing and vocal development across the lifespan: A personal case study. *The Phenomenon of Singing*, 4, 178–190. <https://journals.library.mun.ca/ojs/index.php/singing/article/view/577/387>
- Welch, G. F. & Sundberg, J. (2002). The solo voice. I R. Parncutt, G. McPherson & G. E. McPherson (Red.), *The science camp; Psychology of music performance: Creative strategies for teaching and learning* (s. 253–268). Oxford University Press.

- Welch, G. F., Howard, D. M., Himonides, E. & Brereton, J. (2005). Real-time feedback in the singing studio: An innovatory action-research project using new voice technology. *Music Education Research*, 7(2), 225–249. <https://doi.org/10.1080/14613800500169779>
- Welch, G. F., Howard, D. M. & Nix, J. (2019). *The Oxford handbook of singing*. Oxford University Press.
- Wenger, E. (1998). *Communities of practice*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511803932>
- Zimmerman, B. J. (2006). Development and adaption of expertise: The role of self-regulatory processes and beliefs. I K. A. Ericsson, N. Charness, P. J. Feltovich & R. R. Hoffman (Red.), *The Cambridge handbook of expertise and expert performance* (s. 705–722). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511816796>
- Østerud, P., Sunnanå, S. & Frøysnes, Å. (2015). *Norsk lærerutdanning i etterkrigstida: Ei utvikling i spenning mellom tradisjon og fornying*. ABM-media.
- Østerberg, D. (1997). *Fortolkende sosiologi II*. Universitetsforlaget.
- Østerberg, D. (2012). *Sosiologiens nøkkelbegreper* (7. utg.). Cappelen Damm Akademisk.
- Østerberg, D. & Bjørnerem, R. T. (2017). *Musikkfeltet: Innføring i musikk sosiologi*. Cappelen Damm Akademisk.
- Øvrebø, O. A. (2013, 16. august). Europas kultursjokk. *Dagens Perspektiv*. <https://www.dagensperspektiv.no/europas-kultursjokk>
- Årva, Ø. (1987). *Musikkfaget i norsk lærerutdanning 1815–1965: Et skolefags utvikling og skjebne gjennom 150 år*. Novus.